

МАЛИЙ БІЗНЕС: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ

УДК 334.012.64

Чередник А. В., студентка 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малий бізнес у ринковій економіці має дуже велику роль. Без малого бізнесу ринкова економіка буде не в змозі ні функціонувати, ні розвиватися. Малий бізнес у розвинутих країнах світу займає лідируючу позицію за чисельністю та обсягами виробництва. Дана тема є актуальною, адже розвиток малого бізнесу в Україні потребує суттєвих реформ. У період кризового стану економіки малий бізнес знаходиться у невідгідному становищі, проблема стоїть, насамперед, у структурі малого бізнесу та відсутності співпраці з великими підприємствами.

Дослідженням проблем, а також аспектів розвитку малого бізнесу займалось багато вчених, зокрема: Р. Рудик, А. Гринюк, З. Воронов, С. Румянцева, Б. Варналій, Г. Цегелик, В. Грушко, М. Дем'яненко та інші.

На мою думку, малий бізнес у ринковій економіці – головний сектор, який визначає темпи економічного зростання, структуру і якість ВВП. У всіх розвинених країнах на частку малого бізнесу припадає 60 – 70 % ВВП. У світовій економіці функціонує величезна кількість малих фірм, компаній і підприємств. Наприклад, у Індії число МП перевищує 12 млн., а в Японії 9 млн. Цей малий бізнес, наприклад, тільки в США дає майже половину приросту ВВП і дві третини приросту нових робочих місць [1].

Малий бізнес має багато переваг, наприклад: оперативно реагуючи на зміну кон'юнктури ринку, надає ринковій економіці необхідну гнучкість; вносить внесок у формування конкурентного середовища; надає менший вплив на екологію; досить швидко реагує на зовнішні умови і видозмінюють кінцеву продукцію, слідуючи за попитом.

У країнах з розвинутою економікою існує потужна державна підтримка малого бізнесу. Наприклад, у Німеччині субсидії малим підприємствам складають близько 4 млрд. євро щорічно [2, с. 161 – 164]. У конгресі США проблемами малого бізнесу зайняті два комітети, на чолі –

Адміністрація у справах малого бізнесу, мета якої – підтримка малого бізнесу на державному рівні [5, с. 171 – 177].

Стимулюючим фактором у розвитку малого бізнесу є податкова політика держави. Його розвитку сприяла би податкова політика, суть якої полягала б у наступному: поетапне зменшення граничних ставок податків та застосування податкових пільг. Зменшення ставки податків у залежності від розмірів підприємства є одним з методів оподаткування малих підприємств. Наприклад, у США діють пільгові ставки податку на доходи до 16 тис. доларів, 15% податок на перші 50 тис. доларів і 25% на такі 25 тис. [2, с. 161 – 164].

Загалом, варто ще раз відзначити, що в розвинених країнах саме малому бізнесу приділяють увагу в державному масштабі. Держава підтримує малий бізнес як грошима, так і різними пільгами в сфері податкової політики. Однак, в ході економічних перетворень в Україні малому бізнесу найважче. Дієвої системи стимулювання утворення малих підприємств та механізму їхньої підтримки не існує [5, с. 171-177].

На мою думку, існують чотири вади урядової програми, що гальмують сьогодні розвиток малого бізнесу. Перший недолік – це понад високі податкові ставки з підприємців і населення. Другий фундаментальний недолік – ігнорування інтересу підприємця. Третя вада – практична ліквідація джерел формування початкового капіталу для малого підприємця на старті. Існує два джерела капіталу, необхідного для початку бізнесу: власні заощадження населення або кредити. Перше джерело було знищено гіперінфляцією, друге джерело практично закрито великим відсотком за кредит і небажанням банків вкладати гроші через великий ризик і відсутність гарантій. Брак фінансових ресурсів і складність їхнього легального придбання можуть підштовхнути малі підприємства до контактів із тіньовою економікою і мафіозними структурами [3, с. 80 – 85]. Четверта фундаментальна вада – відсутність систем державної і суспільної підтримки малого бізнесу. Влада не пов'язує перспективи розвитку власного району з малим бізнесом та не завжди зацікавлена в розвитку наукомістких виробництв, адже вони не приносять районам прямої вигоди [4, с.17 – 19].

Ці основні недоліки, та й багато інших стримують розвиток малого бізнесу в нашій країні. Сформована економічна обстановка підриває стимули до підприємницької діяльності. Зрозуміло, що в сьогodнішній економічній ситуації однієї ініціативи від малих підприємств, недостатньо, тому повинна бути потужна державна підтримка. Проте, слід розуміти, що державна підтримка не повинна бути лише фінансовою. Перш за все, підтримка – це формування економічних і правових умов, стимулів для саморозвитку і конкурентоспроможності малих підприємств, з урахуванням галузевих, географічних, історичних особливостей і традицій, а також наявного досвіду зарубіжних країн.

Література

1. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій. – К.: Знання, 2001. – 277 с.
2. Ватаманюк-Зелінська У.З. Вплив бюджетного фінансування на розвиток підприємництва / У.З. Ватаманюк-Зелінська. // Економічний форум. – 2013. – № 3. – С. 161–164.
3. Говорушко Т.А. Малий бізнес : навч. посіб. / Т.А. Говорушко, О.І. Тимченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 200 с.
4. Іванілов О. С. Економіка підприємства / О. С. Іванілов. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 728 с.
5. Шлафман Н. Л. Методичні засади формування регіональних програм підтримки підприємництва / Н. Л. Шлафман // Вісник економічної науки України. – 2010. – №2. – С. 171–177.

Автор статті
студентка 4 курсу,
групи 6.03.44.13.02

Чередник А. В.

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Бутенко Д. С.

Завідувач кафедри
підприємницької діяльності
д.е.н., проф.

Гонтарева І. В.

Опубліковано в авторській редакції